

Cofinanciering en de retributie voor een bodemattest

Briefadvies over de wijziging van VLAREBO, wat betreft de cofinanciering en de retributie voor een bodemattest

Datum van goedkeuring **27 september 2012**

Volgnummer **2012 | 67**

Coördinator + e-mailadres **Francis Noyen, francis.noyen@minaraad.be**

Mevrouw Joke Schauvliege,
Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur
en Cultuur
Koolstraat 35
1000 Brussel

Datum **27 september 2012**
Uw referentie **K37-U-12/1308**
Onze referentie **01/L2/2012/831**
Betreft **Briefadvies over de wijziging van VLAREBO, wat betreft de
cofinanciering en de retributie voor een bodemattest**

Mevrouw de minister,

Op 16 juli 2012 ontving de Minaraad een adviesvraag over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het VLAREBO wat betreft de cofinanciering en de retributie voor een bodemattest. De adviestermijn bedraagt 30 dagen.

1 Situering

Het voorliggende voorontwerp van besluit wijzigt het VLAREBO op twee vlakken.

Met de eerste wijziging wordt uitvoering gegeven aan de bepaling van het Bodemdecreet die de Vlaamse Regering de bevoegdheid geeft om een cofinancieringsregeling uit te werken als nieuw instrument dat moet bijdragen tot de realisatie van de doelstellingen van het bodembeleid. De voorgestelde cofinancieringsregeling heeft tot doel de onbillijkheden die in de huidige saneringsplichtregeling besloten liggen, zoveel als mogelijk weg te werken door onder bepaalde voorwaarden een financiële tussenkomst te voorzien van de overheid (OVAM) voor de kosten van de uitgevoerde bodemsaneringswerken. De weerhouden toepassingscriteria moeten een oplossing bieden voor de onbillijkheden met een belangrijke negatieve impact op de nalevingsbereidheid van de saneringsplichtregeling (draagvlak) omdat de financiële steun in eerste instantie gericht is op de aanpak van het historisch passief van kleine en middelgrote saneringen die voor de meeste be-

trokkenen een zware financiële last inhouden. Voor deze doelgroep zijn tot op heden nog geen beleidsinstrumenten beschikbaar.

De tweede wijziging beoogt een verhoging van de aanpassing van de retributies voor het uitreiken van een bodemattest¹. Met de voorgestelde wijziging wordt de prijs voor het bodemattest volledig kostendekkend gemaakt (retributie). Het bodemattest voor een welbepaalde grond is een weergave van de relevante info die over die grond opgenomen is in het Grondeninformatieregister dat door de OVAM wordt beheerd.

2 Advies

2.1 Cofinanciering

2.1.1 *Positieve appreciatie*

De Raad vindt het positief dat de cofinancieringsregeling uit het Bodemdecreet van 2006 eindelijk wordt geoperationaliseerd, gelet op de grote uitdagingen op het vlak van bodemsanering in Vlaanderen. Het Milieubeleidsplan 2011-2015 bevat als langetermijndoelstelling: "*tegen 2036 is de sanering van 100% van de gronden met historische bodemverontreiniging minstens opgestart.*". In de periode 1997-2011 werden 3.501 bodemsaneringswerken opgestart. Hiervan zijn er 2.187 afgerond². Het totaal aantal saneringsprojecten in Vlaanderen wordt geraamd op 11.750. Er is dus nog een lange weg af te leggen. De Raad vindt het dan ook belangrijk dat via de cofinanciering een financieel mechanisme wordt voorzien om extra saneringen te ondersteunen. Om de langetermijndoelstelling te halen, zullen bijkomende middelen voor bodemsanering nodig zijn. Verder wijst de Raad er op dat naast de cofinancieringsregeling ook de draagkrachtregeling (voor de spreiding van financiële lasten) uit het Bodemdecreet nog op uitvoering wacht.

2.1.2 *"Eigenaar worden" moet in de ruime zin geïnterpreteerd worden*

Art. 54/2 geeft aan welke personen in aanmerking komen voor cofinanciering. Bijvoorbeeld "*de eigenaar van de grond waarop de bodemverontreini-*

¹ Een bodemattest kost momenteel 30 en 120 EUR (niet-geïndexeerd) voor respectievelijk een kadastraal perceel en een deel van een kadastraal perceel. Deze retributies worden verhoogd tot 50 en 150 EUR.

² Pact 2020: Indicatoren voor 2012

ging tot stand gekomen is, op voorwaarde dat hij vóór 1 juni 2008 eigenaar van de grond is geworden."

De Minaraad vraagt dat duidelijk omschreven wordt, wat met "eigenaar geworden is" bedoeld wordt. Volgens de raad zouden hieronder bv. fusies, inbreng bedrijfstak,...etc. moeten vallen.

2.1.3 Saneringsplicht blijven vaststellen volgens de huidige procedure

Een geval waaronder bodemsaneringswerken niet in aanmerking komen voor cofinanciering is een bodemverontreiniging waarvoor de exploitant of gebruiker volledig saneringsplichtig is of kan gesteld worden.

De Minaraad gaat er van uit dat de beoordeling of de eigenaar, dan wel de exploitant of gebruiker van het terrein op 1 juni 2008, de saneringsplichtige is, gebeurt op basis van het huidige decreet. De procedure m.b.t het vaststellen van de saneringsplicht moet onafhankelijk verlopen van de procedure m.b.t. het toekennen van cofinanciering³.

2.1.4 Cofinanciering koppelen aan een goedgekeurd (beperkt) bodemsaneringsproject

Artikel 54/3 omvat het toepassingsgebied van de cofinancieringsregeling. De eerste paragraaf omschrijft de cumulatieve voorwaarden waaraan bodemsaneringswerken moeten voldoen opdat ze in aanmerking zouden komen voor cofinanciering. De tweede paragraaf somt de gevallen op waaronder bodemsaneringswerken, hoewel ze beantwoorden aan de cumulatieve voorwaarden van paragraaf 1, toch niet in aanmerking komen voor cofinanciering. Bodemverontreinigingen die niet in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld verontreinigingen waarvan de bodemsaneringswerken al het voorwerp hebben uitgemaakt van cofinanciering. De nota aan de Vlaamse Regering verklaart dat men wil vermijden dat saneringen worden opgesplitst om meerdere steunaanvragen te kunnen indienen.

De Minaraad vraagt zich af hoe de cofinanciering geregeld wordt waarbij de sanering opgesplitst wordt in beperkte bodemsaneringsprojecten, zoals bijvoorbeeld kern/pluim of bodem/grondwater. De Raad is van mening dat het de bedoeling moet zijn dat slechts één cofinanciering verkregen kan

³ Bijvoorbeeld: een eigenaar exploiteerde 50 jaar geleden een bedrijf en veroorzaakte toen verontreiniging. Nog voor de inwerkingstreding van het decreet liet hij de exploitatie over aan een derde. Indien de derde de vrijstelling van zijn saneringsplicht kan bekomen, wordt de eigenaar saneringsplichtige. Deze eigenaar moet in aanmerking komen voor cofinanciering aangezien hij op 1 juni 2008 niet de exploitant was.

worden per goedgekeurd (beperkt) bodemsaneringsproject. Hierdoor wordt vermeden dat één conform verklaard (beperkt) bodemsaneringsproject nog verder opgedeeld wordt voor meerdere cofinancieringsdossiers.

2.1.5 Overdracht cofinancieringsrecht moet onvoorwaardelijk zijn

Artikel 54/13 voorziet dat wanneer (en slechts als) het recht op cofinanciering is verkregen (positieve cofinancieringsbeslissing) dit recht kan worden overgedragen.

De Minaraad is van mening dat na goedkeuring van de cofinanciering, dit cofinancieringsrecht moet kunnen worden overgedragen zonder bijkomende voorwaarden behoudens het voldoen aan de zgn. *de-minimis*-regeling (Verordening (EG) nr. 1998/2006)⁴.

2.1.6 Wees transparant over de beslissingen

Art. 54/7 gaat dieper in op de cofinancieringsbeslissing. Als de OVAM oordeelt dat de aanvraag ontvankelijk is, neemt de administrateur-generaal een beslissing over de aanvraag tot cofinanciering. De cofinancieringsbeslissing bevat o.a. het maximumbedrag van de kosten van de bodemsaneringswerken die in aanmerking komen voor cofinanciering, het percentage van de cofinanciering dat van toepassing is, het maximumbedrag van de cofinanciering (met als bovengrens 200.000 euro), e.d.

De Minaraad vindt het van belang dat alle aanvragen op een uniforme en transparante wijze worden beoordeeld en getoetst en dat de beslissingen op een open en proactieve manier gecommuniceerd worden (bv. via de website van OVAM).

2.2 Retributies

2.2.1 Onderbouw cijfermatig de verhoging van de retributie

De inkomsten uit de retributie voor de aflevering van bodemattesten volstaan volgens de nota aan de Vlaamse Regering al enige tijd niet meer om de kostprijs van het Grondeninformatieregister en het bodemattest te compenseren. Een bodemattest kost momenteel 30 en 120 EUR (niet-geïndexeerd) voor respectievelijk een kadastraal perceel en een deel van een kadastraal perceel. Deze retributies worden verhoogd tot 50 en 150

⁴ Wanneer de cofinanciering wordt toegekend binnen de bepalingen van deze verordening wordt deze financiële steun niet gezien als staatssteun.

EUR. In 2011 werden 238.147 bodemattesten afgeleverd voor een totaal bedrag van 7.636.759 EUR⁵.

De Minaraad vindt het onduidelijk hoe men tot de voorgestelde verhogingen komt. Hoeveel is de jaarlijkse kost voor de OVAM voor het afleveren van de bodemattesten? Welke evolutie verwacht men? Worden deze middelen ook aangewend voor de (gedeeltelijke) ondersteuning van saneringswerken of voor het financieren van medewerkers die geen link hebben met de bodemattesten?

Hoogachtend,

Walter Roggeman

Voorzitter Minaraad

⁵ Volgens het advies van Inspectie van Financiën zal de verhoging van de retributie de werkingmiddelen van OVAM doen stijgen met 3.810.352 EUR.